

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक २० डिसेंबर, २०२२
(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

(अ) तारांकित प्रश्न.

(ब) सोमवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२२ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या लेख्यांवरील लेखापरीक्षण पुनर्विलोकन (चतुर्थ) अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उप मुख्यमंत्री : श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्तव्यवस्था, शिर्डी यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) पशुसंवर्धन मंत्री : महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) वस्त्रोद्योग मंत्री : महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ मर्यादित, नवी मुंबई यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(५) खनिकर्म मंत्री : मॉयल लिमिटेड यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा साठावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम १७ अन्वये)

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

- (१) सर्वश्री. विजय वडेट्टीवार, अशोकराव चव्हाण, सुनिल केदार, अस्लम शेख, अमित देशमुख, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), कुमारी प्रणिती शिंदे, सर्वश्री. अमित झनक, अमीन पटेल, राजेश एकडे, राजु पारवे, कुणाल पाटील, सुरेश वरपुडकर, सहसराम कोरोटे, छगन भुजबळ, अजित पवार, धनंजय मुंडे, दिलीप वळसे-पाटील, जयंत पाटील, डॉ.जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, बाळासाहेब थोरात, शिरीष चौधरी वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्य मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"यवतमाळ येथून दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी दुपारी ३ वाजता मुंबईला जायला निघालेल्या चिंतामणी ट्रॅव्हल्सच्या वातानुकूलित बसला नाशिक येथे दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी पहाटे पाच वाजण्याच्या सुमारास भरघाव येणाऱ्या ट्रॅकने धडक देताच बसने पेट घेतला असता त्यात १२ प्रवाशांचा भाजून जागीच दुर्दवी मृत्यू होणे, या भीषण अपघातात ४३ प्रवाशी जखमी होणे, या जखमी प्रवाशांना नाशिक येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयात भरती करण्यात येणे, नाशिक-पुणे राजगुरूनगर येथून नाशिककडे निघालेल्या एसटी बसचे ब्रेक फेल झाल्याने चालकाचा ताबा सुटल्याने उभ्या असलेल्या बसवर तसेच मध्येच असलेल्या दुचाकीला जोरात जाऊन धडक दिल्याने पुण्याकडून येणाऱ्या बसला आग लागून दोघांचा मृत्यू होणे तर २७ जण जखमी होणे, यानंतरही काही एस.टी. बस सहीत खाजगी बसेसला आग लागून पेट घेतल्याचे प्रकरण उघडकीस येणे, परिवहन अधिकारी, गृह विभाग आणि ट्रॅव्हल्स कंपनी यांच्या संगनमताने मोठ्या प्रमाणात अवैध प्रवाशी वाहतूक सुरू असणे, वाहनाची नॉन स्टॉप परवानगी घेऊन सर्रासपणे प्रत्येक थांब्यावरून प्रवासी वाहतूक करणे, परिवहन विभागाची परवानगी नसलेली वाहने सुध्दा प्रवाशी वाहतूकीसाठी वापरण्यात येणे, क्षमतेपेक्षा जास्त प्रवाशांची वाहतूक करण्यात येणे, स्पिडची मर्यादा न पाळत अतिवेगाने वाहन चालविण्यात येणे, यावर कुणाचेही निर्बंध नसल्याने अनेक वेळा अपघात होऊन निरपराध प्रवाशांचा बळी जाणे, यासर्व प्रकाराकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, त्यामुळे राज्यात दिवसेंदिवस अपघाताच्या प्रमाणात वाढ

होऊन निरपराध लोकांचा बळी जात असल्याने नागरिकांत पसरलेला तीव्र असंतोष व संतापाचे वातावरण परिणामी नाशिक येथे झालेल्या अपघाताची चौकशी करून संबंधितांवर कठोर कार्यवाही करणे आणि राज्यात सुरू असलेल्या अवैध वाहतूकीवर आणि विनापरवानगीने सुरू असलेली वाहतूक तातडीने बंद होण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (२) सर्वश्री. सुनील राणे, अस्लम शेख, अमीन पटेल, झीशान सिद्दिकी, नानाभाऊ पटोले, सुनिल केदार, विजय वडेटीवार, श्रीमती ऋतुजा लटके, श्री. कालीदास कोळंबकर, डॉ. भारती लव्हेकर, श्री. योगेश सागर, अॅड. आशिष शेलार, श्री. अतुल भातखळकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्य मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"धोकादायक म्हणून जाहिर केलेला अंधेरी पूर्व आणि पश्चिमेला जोडणारा गोपाळ कृष्ण गोखले पूल पुनर्बांधणीसाठी दिनांक ७ नोव्हेंबर, २०२२ पासून संपूर्णतः बंद करण्यात आल्यामुळे अभूतपूर्व वाहतूक कोंडीसह परिसरातील नागरिकांना असंख्य गंभीर समस्यांना सामोरे जावे लागत असल्याने सदरहू पूलाचे पुनर्बांधणीचे काम युध्दपातळीवर हाती घेऊन लवकरात लवकर पुनर्रचित पूल वाहतूकीसाठी कार्यान्वित करण्यात यावा अशी मागणी नागरिकांनी लोकप्रतिनिधींकडे केली असणे, सदरहू पूल वाहतूकीसाठी संपूर्णतः बंद केल्यामुळे वाहतूक कोंडीचा परिणाम औषध खरेदी करणारे, शाळकरी-महाविद्यालयीन विद्यार्थी परिसरातील रुग्णालयामध्ये उपचारासाठी येणाऱ्या रुग्णांना तसेच सर्वसाधारण नागरिकांना होत असल्याने ही कोंडी सुटण्यासाठी शासन पर्यायी उपाययोजना करित नसणे, सदरहू पूलांच्या पुनर्बांधणीच्या कामास प्रत्यक्षात सुरुवात करण्याबाबत शासनाकडून होत असलेले दुर्लक्ष, या पूलाचे काम लवकरात लवकर पूर्ण करून हा पूल वाहतूकीसाठी कार्यान्वित करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (३) सर्वश्री लहू कानडे, अबू आजमी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्य मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील दलित वस्त्यांमध्ये गेल्या २५ वर्षांत विविध सुविधांसाठी राज्याच्या सामाजिक न्याय विभागाने ५० हजार कोटी रुपयांपेक्षा अधिकची रक्कम खर्च करूनही दलित वस्त्यांमध्ये सुधारणा झाली नसल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस येणे, दरवर्षी विविध योजनेतून दलित वस्ती सुधारण्यासाठी कोट्यावधी निधी देऊनही दलित वस्त्या गचाळ असल्याचे निदर्शनास येणे, दलित वस्त्यांमध्ये मुख्यत्व पाणीपुरवठा, स्वच्छता,

दिवाबत्ती आणि रस्ते ही कामे करण्यासाठी डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर सामूहिक विकास योजना राबवली जात असणे, या योजनेत सामाजिक न्याय विभागामार्फत दर वर्षी साधारणपणे १२०० ते १५०० कोटी रुपये खर्च केले जात असणे, याशिवाय सामाजिक न्याय विभागामार्फत विविध जिल्हा नियोजन समिती यांना ३००० कोटी रुपये दिले जात असणे, परंतु कंत्राटदार व अधिकारी यांच्या संगनमताने या योजनेचा बट्ट्याबोळ झाल्याचे उघडकीस येणे, एकच काम दोन वेळा दाखवून निधी लाटण्याचा प्रकार उघडकीस येणे, या प्रकाराला आळा घालण्यासाठी तत्कालीन सरकारने सन २०१८ मध्ये जीआयएस मॅपिंग करण्याचा घेतलेला निर्णय अद्याप पर्यंत कागदावरच असून त्याची अंमलबजावणी न होणे, जबाबदार असणाऱ्या दोषीविरुद्ध कारवाई करण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (४) सर्वश्री अतुल भातखळकर, सुनिल प्रभू, अतुल बेनके, संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, बाळासाहेब थोरात, शिरीष चौधरी, अमीन पटेल, विजय वडेटीवार, डॉ. भारती लव्हेकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"श्रद्धा वालकर या तरुणीच्या हत्येमुळे राज्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात असंतोष उफाळला असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०२२ मध्ये निदर्शनास येणे, सदर तरुणीने २ वर्षांपूर्वी पालघर पोलीस स्थानकामध्ये आरोपी तिला मारहाण करत असल्याबाबत व तिला जीवे मारण्याची धमकी देत असल्याबाबतची तक्रार केलेली असणे, परंतु, सदर तक्रारीवर पोलिसांनी कोणतीही कारवाई न केली असल्याचे निदर्शनास येणे, त्यामुळे, सदर प्रकरणी पोलिसांवर दबाव असल्याची शक्यता निर्माण होणे, सदर तरुणीच्या हत्येमागचे धागेदोरे शोधून काढण्याची गरज, तसेच, राज्यामध्ये लव्ह जिहादचे प्रकार वाढत असल्याबाबत लोकांच्या मनात शंका उपस्थित होत असणे, त्यामुळे, यासंबंधात प्रतिकात्मक उपाययोजना करण्याची गरज असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (५) सर्वश्री चेतन तुपे, जयंत पाटील, दिपक चव्हाण, अजित पवार, छगन भुजबळ, दिलीप वळसे-पाटील, हसन मुश्रीफ, धनंजय मुंडे, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, श्री. राजेश टोपे, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री बाळासाहेब पाटील, दत्तात्रय भरणे, कुमारी आदिती तटकरे, सर्वश्री. प्राजक्त तनपूरे, संजय बनसोडे, अनिल पाटील, यशवंत माने, श्रीमती सुमन पाटील, सर्वश्री. रोहित पवार, शेखर निकम, निलेश लंके, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाच्या अंगिकृत विज वितरण महानिर्मिती कंपनीमध्ये कनिष्ठ अभियंता व सहाय्यक अभियंता या पदाच्या पदभरतीची जाहिरात महानिर्मिती कंपनीमार्फत या वर्षी प्रसिध्द करण्यात येणे, सदर जाहिरातीमध्ये आरक्षित वर्गाला अधिवास प्रमाणपत्र (डोमीसाईल-Domicile Certificate) सादर करणे अनिवार्य करण्यात आल्याचे निदर्शनास येणे, परंतु सदर जाहिरातीमध्ये खुल्या वर्गातील उमेदवारांना तसे प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य नसल्याचे दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, त्यामुळे नोकरभरतीमध्ये राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांवर अन्याय होण्याची शक्यता असणे, तसेच अधिवास प्रमाणपत्र अनिवार्य नसल्याने परराज्यातील उमेदवार सदर भरती प्रक्रियेत सहभागी होण्याची शक्यता असल्याने राज्यातील स्थानिक उमेदवारांना नोकरीची संधी उपलब्ध होण्यावर त्याचा परिणाम होण्याची शक्यता, त्यामुळे महानिर्मितीच्या पदभरती प्रक्रियेत सर्व उमेदवारांनाच अधिवास प्रमाणपत्र (डोमीसाईल सर्टिफिकेट) अनिवार्य करण्याबाबत शासनाने तसे शुध्दीपत्रक तातडीने काढण्याची लोकप्रतिनिधीकडून शासनाकडे मागणी करण्यात येणे व तसे मा.उपमुख्यमंत्री यांना पत्र-निवेदने देण्यात आल्याचेही माहे नोव्हेंबर, २०२२ मध्ये निदर्शनास येणे, परिणामी राज्यातील लोकप्रतिनिधीनी केलेली मागणी लक्षात घेता, शासनाने याप्रकरणी तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (६) सर्वश्री अजित पवार, जयंत पाटील, दिलीप वळसे-पाटील, राजेश टोपे, छगन भुजबळ, धनंजय मुंडे, कुमारी आदिती तटकरे, श्री. अनिल पाटील, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री. दिलीपराव बनकर, सुनिल भुसारा, संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, बाळासाहेब थोरात, शिरीष चौधरी, अमीन पटेल, विजय वडेद्वीवार, सुनिल केदार, अस्लम शेख, विकास ठाकरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"आशियातील सर्वात मोठे दुसऱ्या क्रमांकाचे रुग्णालय अशी नागपूर वैद्यकीय महाविद्यालयाची ओळख असणे तथापि या महाविद्यालयाच्या रुग्णालयात वेळेवर व्हेंटिलेटर न मिळाल्याने वैष्णवी राजू बागेश्वर नावाच्या एका सतरा वर्षांच्या मुलीचा मृत्यू झाल्याची धक्कादायक बाब नुकतीच उघडकीस येणे, रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉक्टर शरद कुचेवार यांना कळविण्यात येऊनही व्हेंटिलेटर उपलब्ध न होणे, रुग्णाचे आई वडील वीस तास अंबुबॅगचा फुगा दाबून लेकीला कृत्रिम श्वास देत होते परंतु आई-वडिलांच्या समोर मुलीचा व्हेंटिलेटर अभावी मृत्यू होणे, तसेच मेडीकल व इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय ही दोन्ही रुग्णालये गोरगरीब जनतेचा आधार असणे, दोन्ही रुग्णालयात खाटा समान असतानाही मेयो मध्ये मेडिकलच्या तुलनेत अर्धाच कर्मचारी वर्ग कार्यरत असणे, येथे औषधांचा तुटवडा निर्माण झालेला असणे, डॉक्टरांनी संपलेल्या औषधांची यादी सूचना फलकावर लावलेली असून रुग्णाच्या नातेवाईकांकडून

औषधांसह सर्जिकल साहित्य हातमोजे इत्यादी मागविण्यात येणे, औषधे आणि वैद्यकीय उपकरणांची खरेदी हाफकीन मार्फत करण्याची सक्ती केल्यामुळे, आणि यासाठी हाफकीनला आलेले अपयश यामुळे रुग्णांची होत असलेली फरपट, मेयो रुग्णालयाची इमारत जीर्ण असून तिची दुरुस्ती करण्याकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, पन्नास किमी पेक्षा जास्त अंतरावरून आणलेल्या २१८ रुग्णांचा मृत्यू होणे, तसेच कर्मचाऱ्यांची पदोन्नती आणि रिक्त जागा भरण्यासंदर्भात शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) अॅड.आशिष शेलार, अॅड.पराग अळवणी, सर्वश्री. अमित साटम, प्रशांत ठाकूर, योगेश सागर, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री. किसन कथोरे, सुनील राणे, अमीन पटेल, अशोकराव चव्हाण, बाळासाहेब थोरात, विजय वडेद्वीवार, नानाभाऊ पटोले, सुरेश वरपुडकर, अमित देशमुख, अमित इनक, श्रीमती सुलभा खोडके, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री. झीशान सिद्दिकी, अस्लम शेख, प्रा. वर्षा गायकवाड, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), कुमारी प्रणिती शिंदे, सर्वश्री. कुणाल पाटील, संग्राम थोपटे, संजय जगताप, ऋतुराज पाटील, कालीदास कोळंबकर, संतोष दानवे, राम कदम, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्री. मंगेश चव्हाण, विक्रमसिंह सावंत, शिरीष चौधरी, अॅड. राहूल कुल, सर्वश्री. जयकुमार गोरे, महेश लांडगे, अभिमन्यु पवार, अबू आजमी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील जे.जे. रुग्णालयात औषधांचा तुटवडा जाणवत असल्याने काही प्राथमिक औषधेही रुग्णालयात मिळत नसल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२२ च्या दुसऱ्या आठवड्यात वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, दररोज आवश्यक असलेल्या अत्यावश्यक औषधांचा साठ्यावर लक्ष ठेवण्यासाठी तीन सदस्यीय समिती स्थापन करण्यात आल्यानंतरही जे.जे. रुग्णालयात मोठ्या प्रमाणात औषध टंचाई असल्याने रुग्णांना बाहेरून काही प्राथमिक औषधे घ्यावी लागत असणे, जे.जे. रुग्णालयात येणारे रुग्ण आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांतील असतानाही त्यांना सर्व आवश्यक असणारा औषधांचा पुरेसा साठा ठेवण्यात न येणे, याकडे महापालिका प्रशासन जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत असणे, त्यामुळे रुग्ण आणि त्यांच्या नातेवाईकांमध्ये शासनाविषयी रोष निर्माण होणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (८) श्री.महेंद्र दळवी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे बंदरे मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"पी.एन.पी. कंपनीला देण्यात आलेल्या शासकीय क्षेत्राचा व सी.आर.झेड नियमांचे

कंपनीने उल्लंघन करुन शासनाचा महसूल बुडविल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०२२ मध्ये उघडकीस येणे, पी.एन.पी. कंपनीने अलिबाग मुरुड तालुक्यातील सी.आर.झेडच्या उल्लंघनाची माहिती अलिबाग प्रांत अधिकारी कार्यालयाने शासनाला दिली असणे, धरमतर येथील पी.एन.पी. कंपनीने इमारती सी.आर.झेडचे उल्लंघन करुन बांधणे, अलिबाग तालुक्यातील शहाबाज येथील पी.एन.पी. कंपनीने सरकारी जमिनीवर सी.आर.झेडचे उल्लंघन करुन बेकायदीशीर इमारत बांधल्या प्रकरणी महसूल व वन विभागाने जिल्हाधिकारी रायगड यांना इमारत पाडण्याबाबत निदेश देणे, पी.एन.पी. कंपनीने विस्तारीत केलेल्या क्षेत्रामध्ये अनेक जमिनीच्या सातबारा उतारावर कांदळवन क्षेत्राची नोंद असणे, कांदळवन क्षेत्र पी.एन.पी. कंपनीकडुन तोडुन येथे अनाधिकृत विस्तार करण्यात आलेला असणे, पी.एन.पी.कंपनीला ग्रामपंचायत शाहबाज कडून नियमानुसार नियुक्ती केलेल्या समिती मार्फत स्थळ पाहणी करुन कर आकारणी केली नसणे, याबाबत शासनाचे झालेले दुर्लक्ष तसेच पी.एन.पी. कंपनीने शासनाचा कोट्यावधी रुपयाचा महसूल बुडविल्या प्रकरणी शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (९) सर्वश्री. छगन भुजबळ, अजित पवार, धनंजय मुंडे, दिलीप वळसे-पाटील, जयंत पाटील, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. अमित साटम, नितेश राणे, सुभाष देशमुख, अॅड.पराग अळवणी, अॅड.आशिष शेलार, कॅप्टन आर. तमिल सेल्वन, श्री. प्रशांत ठाकूर, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री. मंगेश चव्हाण, संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, बाळासाहेब थोरात, शिरीष चौधरी, अमीन पटेल, विजय वडेटीवार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कामगार मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"कातकरी समाजाच्या गरीबी आणि अज्ञानाचा फायदा घेवून नाशिक जिल्ह्यासह अहमदनगर, ठाणे, पालघर, रायगड इत्यादी जिल्ह्यांमध्ये आदिवासी समाजाच्या अनेक बालमजुरांना वेठबिगारीस ठेवल्याच्या घटना माहे सप्टेंबर, २०२२ मध्ये निदर्शनास येणे, माहे सप्टेंबर, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात व त्या सुमारास उभाडे (ता.इगतपुरी, जि.नाशिक) येथील आदिवासी पाड्यावरील १० वर्षांच्या मुलीचा वेठबिगारीमुळे मृत्यू झाल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस येणे, अहमदनगर जिल्ह्यातील संगमनेर व पारनेर तालुक्यातील सहा बालकांना एक मेंढी व दोन हजार रुपयांत विकत घेवून त्यांच्यावर अत्याचार करून त्यांच्याकडून मजुरी करून घेतली जात असल्याचे दिसून येणे, सदर वेठबिगारी प्रकरणी विविध पोलीस ठाण्यांमध्ये गुन्हे दाखल झालेले असणे, मात्र बेपत्ता मुलांचा आणि फरार आरोपींचा शोध घेण्याची जबाबदारी असलेल्या यंत्रणांकडून दिरंगाई व टाळाटाळ केली जाणे, आदिवासी पालकांनी आपल्या मुलांना पैशांसाठी वेठबिगारी करिता विकण्याचा प्रकार दुर्देवी असून यापुढे अशा घटना घडू नये यासाठी शासनाने तातडीने उपाययोजना करण्याची आवश्यकता असणे, मात्र याबाबत शासनाकडून दिरंगाई

व टाळाटाळ केली जात असणे, त्यामुळे नागरिकांमध्ये संप्रमाचे वातावरण निर्माण होणे, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (१०) डॉ.जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. अजित पवार, जयंत पाटील, छगन भुजबळ, दिलीप वळसे-पाटील, दत्तात्रय भरणे, हसन मुश्रीफ, अनिल पाटील, यशवंत माने, शेखर निकम, दिपक चव्हाण, श्रीमती सुमन पाटील, श्री.रोहित पवार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात स्वमग्नता, गतिमंद (ऑटिझम) न्यूरोलॉजिकल आजाराने त्रस्त लाखो मुले असणे, अशा मुलांची संख्या दिवसेंदिवस मोठ्या प्रमाणात वाढत असतांना शासनस्तरावर कोणतीही उपाययोजना केली जात नसल्याची गंभीर बाब माहे डिसेंबर, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात उघडकीस येणे, अशा मुलांसाठी स्पीच,ओटी, बिहेवियरल, सायकॉलॉजिकल इ.बहुअंगीक उपचारपध्दती थेरपीशिवाय भारतातच नव्हेतर जागतिक स्तरावरही औषध उपलब्ध नसल्याची गंभीर बाब, मुंबई, पुण्यासारख्याच शहरामध्ये अशा प्रकारच्या थेरपीची सोय असणे, मात्र लहान शहरे, ग्रामीण भागातील नागरीक या आजाराविषयी अनभिज्ञच असल्याने लाखो मुलांच्या भवितव्याचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, या आजाराची लक्षणे दीड दोन वर्षांपासून लक्षात येणे, मात्र सर्वसामान्य,गोरगरिबांना सदर आजाराचे आकलनच होत नसल्याने अशा मुलांकडे दुर्लक्ष होत असून पुढील काळात अशा मुलांना पालकांशिवाय जीवन जगता येत नसणे, जागतिक आरोग्य संघटनेच्या म्हणण्यानुसार प्रत्येक १६० मुलांमध्ये १ मुलाला हा आजार असणे, सदरचा आजार राज्यात झपाट्याने वाढत असणे, सदरची समस्या उग्र स्वरूप घेण्याअगोदरच शासनपातळीवर आवश्यक उपाययोजना करणे गरजेचे असणे, त्यासाठी छोटी शहरे तालुका, जिल्हा स्तरावर आरोग्य उपकेंद्र, आरोग्य केंद्रे, तालुका रुग्णालय, जिल्हा रुग्णालय, नगरपालिका रुग्णालय, महापालिका रुग्णालयांबरोबरच सोयीच्या ठिकाणी बहुअंगीक उपचारपध्दती उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात आवश्यक कार्यवाही व उपाययोजना करण्यासाठी मा.मुख्यमंत्री, मा.सार्वजनिक आरोग्यमंत्री यांचेकडे दिनांक ३ डिसेंबर, २०२२ रोजी तसेच अलिकडील काळात वारंवार मागणी केलेली असतांनाही, आवश्यक कार्यवाही करण्यास होत असलेली दिरंगाई, टाळाटाळ, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी राज्यातील नागरीकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, संताप तसेच गतिमंद मुलांचे भवितव्य अंधकारमय होत असल्याने त्यांचेमध्ये असलेले चिंतेचे वातावरण, स्वमग्नता न्यूरोलॉजिकल आजाराने त्रस्त असलेल्या लाखो मुलांना आरोग्यविषयक सुविधा उपलब्ध करून देण्याची नितांत आवश्यकता, याप्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(११) सर्वश्री. अमित देशमुख, बाळासाहेब थोरात, कुणाल पाटील, नानाभाऊ पटोले, डॉ. नितिन राऊत, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), सर्वश्री. धिरज देशमुख, झीशान सिद्दिकी, अॅड. आशिष शेलार, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री. अमित साटम, प्रशांत ठाकूर, योगेश सागर, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री. किसन कथोरे, छगन भुजबळ, अजित पवार, धनंजय मुंडे, दिलीप वळसे-पाटील, जयंत पाटील, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. चेतन तुपे, अतुल भातखळकर, दिपक चव्हाण, हसन मुश्रीफ, राजेश टोपे, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री. बाळासाहेब पाटील, दत्तात्रय भरणे, कुमारी आदिती तटकरे, सर्वश्री. प्राजक्त तनपूरे, संजय बनसोडे, अनिल पाटील, यशवंत माने, श्रीमती सुमन पाटील, सर्वश्री. रोहित पवार, शेखर निकम, विजय वडेट्टीवार, सुनिल केदार, अस्लम शेख, निलेश लंके, सुभाष धोटे, पृथ्वीराज चव्हाण, बळवंत वानखडे, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री. हिरामण खोसकर, राजेश एकडे, अमीन पटेल, शिरीष चौधरी, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्री. विकास ठाकरे, राजु पारवे, जितेश अंतापूरकर, राजु आवळे, श्रीमती सुलभा खोडके, अॅड. राहूल कुल, सर्वश्री. जयकुमार गोरे, महेश लांडगे, अभिमन्यु पवार, विश्वजित कदम, ऋतुराज पाटील, श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर, सर्वश्री. संतोष दानवे, दिलीपराव बनकर, मंगेश चव्हाण, धर्मरावबाबा आत्राम, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"शिक्षणाचे वारे दुर्गम भागापर्यंत पोहोचविण्याची गरज असताना शिकण्याचा अधिकार डावलत ४३ पटसंख्या असलेल्या दरेवाडी (ता.इगतपूरी, जि. नाशिक) येथील शाळा कोणतेही कारण न देता स्थानिक प्रशासनाने बंद केल्याने विद्यार्थी आणि ग्रामस्थ यांनी बकरी आंदोलन करणे, राज्यातील २० पेक्षा कमी पटसंख्येच्या शाळा बंद करण्याचा निर्णय शालेय शिक्षण विभागाकडून घेण्यात येणे, यासंदर्भातील निर्देश संबंधित अधिकाऱ्यांना देण्यात आले असून त्याच्या अंमलबजावणीला देखील सुरुवात झालेली असणे, असे असले तरी या निर्णयाविरोधात पालक-विद्यार्थ्यांकडून निषेध नोंदविला जाणे, याचाच एक भाग म्हणून नाशिकच्या जिल्हा परिषदेत झालेल्या आंदोलनामुळे सर्वांचे लक्ष वेधण्यात येणे, सदर आंदोलन विद्यार्थ्यांनी हक्काचं शिक्षण मिळावं यासाठी करण्यात येणे, शाळा बंद केल्याने या विद्यार्थ्यांचा शिक्षणाचा प्रश्न ऐरणीवर येणे, २० पेक्षा कमी पटसंख्येच्या शाळा बंद केल्यास दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांना १० ते १५ कि.मी. अंतर पायी चालत जाणे शक्य नसणे, ६ ते १४ वयोगटातील बालकांना उपयुक्त व योग्य प्राथमिक शिक्षण देऊन शिक्षणाचे सार्वत्रीकरण करणे, या सर्व शिक्षा अभियानाच्या मुख्य उद्दिष्टालाच हरताळ फासला जात असल्याचे दिसून येणे, सर्व मुलांना दर्जेदार शिक्षण घेता यावे यासाठी २० पेक्षा कमी पटसंख्येच्या शाळा बंद न करण्याबाबत विद्यार्थी व पालकांनी केलेले आंदोलन, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (१२) सर्वश्री. प्रशांत ठाकूर, महेश बालदी, समीर कुणावार, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री. अमित साटम, सुनिल प्रभू, अतुल बेनके, संजय जगताप, विक्रमसिंह सावंत, बाळासाहेब थोरात, शिरीष चौधरी, अमीन पटेल, विजय वडेटीवार, अॅड. राहूल कुल, सर्वश्री. जयकुमार गोरे, महेश लांडगे, अभिमन्यु पवार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“राज्य शासनाने संच मान्यतेसाठी पहिली ते बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या आधारकार्डची माहिती सरल प्रणालीवर भरणे शाळांना बंधनकारक केले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२२ रोजी निदर्शनास येणे, आधारकार्डावरील तपशिलात त्रुटी असल्याने रायगड जिल्ह्यातील जवळपास ४९४८४ विद्यार्थ्यांकडे आधारकार्ड नसल्यामुळे अनेक अडचणी निर्माण होणे, आधारकार्डची नोंदणी बंधनकारक असल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे आधारकार्ड काढणे व आधारकार्डावरील चुकांची दुरुस्ती करण्याचे काम शिक्षक व मुख्याध्यापकांनी करणे आवश्यक असणे, आधारकार्डच्या या कामामुळे विद्यार्थ्यांना शिक्षण देताना शिक्षकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत असणे, शैक्षणिक तसेच विविध योजनांचा लाभ आधारकार्ड असलेल्या विद्यार्थ्यांनाच मिळणार असणे, त्यामुळे विद्यार्थी व पालकांमध्ये शासनाच्या या निर्णयामुळे चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले असणे, शासनाने तातडीने लक्ष घालून करावयाची आवश्यक कार्यवाही व उपाययोजना.”

पाच : शासकीय विधेयके :

(अ) पुरःस्थापनार्थ :-

सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३२ — महाराष्ट्र पोलीस आणि महाराष्ट्र सिनेमा (विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२.

(ब) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अजित पवार, चेतन तुपे, छगन भुजबळ, भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२२ चा अध्यादेश क्रमांक १२ - मुंबई महानगरपालिका

(दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२२ नापसंत करते."

(ख) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२.

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. चेतन तुपे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४६ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. अजित पवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, संजय जगताप, अमित झनक, संग्राम थोपटे व सुनिल केदार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(च) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.छगन भुजबळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(छ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अजित पवार, चेतन तुपे, छगन भुजबळ, भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२२ चा अध्यादेश क्रमांक ११ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) अध्यादेश, २०२२ नापसंत करते."

(ख) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ — महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२.

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. चेतन तुपे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ — महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४६ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. अजित पवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ — महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ड) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, संजय जगताप, अमित झनक, संग्राम थोपटे व सुनिल केदार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(च) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.छगन भुजबळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(छ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(३) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अजित पवार, चेतन तुपे, छगन भुजबळ, भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२२ चा अध्यादेश क्रमांक १३ - यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) अध्यादेश, २०२२ नापसंत करते."

(ख) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० — यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२.

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. चेतन तुपे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० — यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४६ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. अजित पवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० — यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, संजय जगताप, अमित झनक, संग्राम थोपटे व सुनिल केदार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० — यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (च) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.छगन भुजबळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० – यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (छ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० – यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, कवि कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (४) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री चेतन तुपे, अजित पवार, छगन भुजबळ, भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२२ चा अध्यादेश क्रमांक ९ - महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२२ नापसंत करते."

- (ख) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२.

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. चेतन तुपे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व

पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४६ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. अजित पवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३४५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, संजय जगताप, अमित झनक, संग्राम थोपटे व सुनिल केदार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(च) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.छगन भुजबळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(छ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री भास्कर जाधव व रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ – महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२२ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सहा : सर्वश्री रणधीर सावरकर, समीर कुणावार, प्रशांत बंब, अभिमन्यू पवार, भरतशेट गोगावले, राम सातपुते, ज्ञानराज चौगुले, राजेश पवार, संजय गायकवाड, डॉ. देवराव होळी, सर्वश्री संजय शिरसाट, नारायण कुचे, डॉ. संजय रायमुलकर, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री किर्तीकुमार भांगडीया, रमेश बोरनारे, प्रदिप जैस्वाल, अॅड आकाश फुंडकर, अॅड आशिष जैस्वाल, सर्वश्री दादाराव केचे, बालाजी कल्याणकर, संभाजी पाटील-निलंगेकर, मोहन मते, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री किशोर जोरगेवार, जयकुमार रावल, नरेंद्र भोंडेकर, संजय सावकारे, बच्चू कडू, मंगेश चव्हाण, भिमराव तापकीर, सुरेश भोळे, श्रीमती श्वेता महाले, सर्वश्री प्रशांत ठाकूर, नितेश राणे, बबनराव लोणीकर, संतोष दानवे, तानाजी मुटकुळे, हरिभाऊ बागडे, श्रीमती मेघना साकोरे-बोर्डीकर, श्री. राणाजगजितसिंह पाटील, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री सचिन कल्याण-शेट्टी, समाधान आवताडे, सुभाष देशमुख, हरिष पिंपळे, सुनिल कांबळे, अॅड राहुल कुल, श्रीमती मोनिका राजळे, सर्वश्री राम कदम, किसन कथोरे, डॉ. पंकज भोयर, सर्वश्री समीर मेघे, कृष्णा खोपडे, विकास कुंभारे, टेकचंद सावरकर, संजिवरेड्डी बोदकुरवार, मदन येरावार, डॉ. तुषार राठोड, प्रा.डॉ. अशोक उईके, डॉ. संदिप धुर्वे, सर्वश्री राजेंद्र पाटणी, प्रकाश भारसाखळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

" मागील सरकारच्या ३३ महिन्यांच्या कार्यकाळात विदर्भ, मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागातील अनेक विकास प्रकल्पांकडे अक्षम्य दुर्लक्ष करण्यात येणे, विशेषतः विदर्भातील शेतकऱ्यांसाठी वरदान ठरणारा वैनगंगा-पैनगंगा नदीजोड प्रकल्प असेल, समुद्रात वाहून जाणारे १८७ टीएमसी पाणी मराठवाडा व खान्देशात वळवून हा प्रदेश सुजलाम् सुफलाम् करणारा प्रकल्प असेल अथवा विदर्भ व मराठवाड्यातील आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी युती सरकारच्या काळात सन २०१७-१८ च्या दरम्यान मंजूर करण्यात आलेला बळीराजा जलसंजीवनी प्रकल्प, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना इत्यादींचे काम थंड बस्त्यात टाकण्यात येणे, विदर्भ-मराठवाड्यासह उत्तर महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांसाठी व नागरिकांसाठी वरदान ठरणारा समृद्धी महामार्ग डिसेंबर २०२१ मध्ये सुरू होणे अपेक्षित असताना मागील सरकारच्या संथ कारभारामुळे प्रकल्पाचे काम रखडणे, परंतु नव्या सरकारने जनभावना लक्षात घेऊन नुकतेच समृद्धी महामार्गाचे पहिल्या टप्प्याचे लोकार्पण करणे, त्याच वेळेस समृद्धी महामार्गाच्या दुसऱ्या टप्प्याचेही काम तात्काळ पूर्ण होऊन त्याचेही लोकार्पण होण्याची जनतेची वाढती मागणी, एडीबीच्या दुसऱ्या टप्प्यामध्ये जिल्हे निवडताना विदर्भातील जिल्ह्यांवर अन्याय झाल्याचे निदर्शनास येणे, गत २ वर्षांत विदर्भ व मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागात अतिवृष्टी होऊनही पुरेशी मदत शेतकरी बांधवांना न मिळणे, शेतकऱ्यांची दिवसा वीज मिळण्याची मागणी मागील सरकारकडून सातत्याने दुर्लक्षित होणे, मागील सरकारच्या

कार्यकाळातील अक्षम्य दुर्लक्षामुळे विदर्भ व मराठवाड्याच्या अनुशेषात वाढ होणे, जुलै २०२२ मध्ये राज्यात सत्तांतर झाल्यानंतर विदर्भ-मराठवाड्याशी संबंधीत वैनगंगा-पैनगंगा नदीजोड प्रकल्प, समुद्रात वाहून जाणारे १८७ टीएमसी पाणी मराठवाडा व खान्देशाकडे वळविण्याचा प्रकल्प, बळीराजा जलसंजीवनी प्रकल्प व प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेला चालना मिळणे, रस्त्यांचे जाळे विकसित करण्यासाठी विदर्भ-मराठवाड्यातील जिल्ह्यांना पुरेसा निधी प्राप्त होणे, विदर्भ, मराठवाडा व कोकणातील पर्यटन क्षेत्राला चालना देण्यासाठी नवीन सरकारने विशेष तरतूद करण्याची गरज, तसेच धान, सोयाबीन, कापूस व संत्रा उत्पादक शेतकऱ्यांना चांगला दर मिळावा याकरीता धान, सोयाबीन व संत्रा इत्यादी आधारीत प्रक्रिया उद्योगांना चालना देण्याची तसेच, कापसावर प्रक्रिया उद्योगाला गती देण्यासाठी नवीन वस्त्रोद्योग धोरण आणण्याची ज्यामध्ये पारदर्शकता येऊन खऱ्या अर्थाने कापूस प्रक्रिया उद्योगाला चालना मिळेल अशा तरतूदी असण्याची आवश्यकता, विदर्भ व मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागात आरोग्य सुविधांना बळकटी मिळण्यासाठी या भागातील प्रत्येक जिल्ह्यात वैद्यकीय महाविद्यालय सुरू करण्याची नवीन शासनाने केलेली घोषणा व या घोषणेची तातडीने अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, विदर्भ व मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागात जास्तीत जास्त रोजगार निर्मिती व्हावी याकरीता मागील सरकारने कोणतेही विशेष प्रयत्न न करणे, विशेषतः १८ महिन्यांमध्ये कॅबिनेट कमिटी ऑन इंडस्ट्रीजची एकही बैठक न घेणे, परंतु नवीन शासनाने नुकतीच ७०००० कोटींच्या प्रकल्पांना मान्यता देऊन विदर्भ-मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागात अनुशेष दूर करण्याचा प्रयत्न करणे, मागील ५ महिन्यांत या सरकारने विदर्भ, मराठवाड्यासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागात अनेक प्रकल्पांना चालना मिळालेली असताना पुढील काळात वैनगंगा-पैनगंगा नदीजोड प्रकल्प, समुद्रात वाहून जाणा-या १८७ टीएमसी पाणी मराठवाडा व खान्देशात वळविण्याचा प्रकल्प, बळीराजा जलसंजीवनी प्रकल्प, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना तसेच एडीबी व एचएएम योजनेतर्गत रस्त्यांचे जाळे विकसित करण्याची व संत्रा, धान, सोयाबीन व कापूस इत्यादी पिकांवर प्रक्रिया उद्योग उभारण्यासाठी नव्याने धोरण आखण्याची आवश्यकता, विशेषतः SMART, MAGNET योजनेतर्गत प्रकल्प मंजूर करताना विदर्भ, मराठवाडा या मागास भागाला प्राधान्य देण्याची आवश्यकता, नानाजी देशमुख कृषी संजिवनी प्रकल्प (POCRA) टप्पा-२ व जलयुक्त शिवार टप्पा-२ ची अंमलबजावणी तातडीने सुरू करण्याची गरज, शेतकऱ्यांना दिवसा वीज मिळावी याकरीता प्रत्येक सबस्टेशनला मुख्यमंत्री कृषी सौरवाहिनीला जोडण्याची आवश्यकता, तसेच नव्याने उद्योग विदर्भ-मराठवाड्यात यावेत याकरीता शासनाने करावयाची कार्यवाही."

सात : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम १४ अन्वये) :-

(बुधवार, दिनांक २३ ऑगस्ट, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली तथापि पुढे ढकलण्यात आलेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना (क्रमांक १)

(१) श्री.सुनील राणे, वि.स.स.

"बोरीवली (मुंबई उपनगर) विभागातील चारकोप व गोरई शासकीय भूखंडावर अतिक्रमण होत असल्याबाबत" या विषयावरील श्री.सुनील राणे, वि.स.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४३५५ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(सोमवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२२ रोजीच्या बॅलेटद्वारे ठरविण्यात आलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) (क्रमांक २ व ३)

(२) अॅड. राहूल कुल, वि.स.स.

"पुणे जिल्ह्यातील प्रस्तावित रिंग रोड बाबत या विषयावरील श्री.संग्राम थोपटे, वि.स.स. यांचा दिनांक २१ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक ९० मधील प्रश्न क्रमांक ३५८७४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(३) अॅड. राहूल कुल, वि.स.स.

"पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे (PMRDA) विभागीय कार्यालय दौंड तालुक्यात सुरु करण्याबाबत" या विषयावरील अॅड. राहूल कुल, वि.स.स. यांचा दिनांक २४ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक ७४ मधील प्रश्न क्रमांक ३७११ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १९ डिसेंबर, २०२२

राजेन्द्र भागवत,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा